

KVITEBJØRN BIO-EL AS
Postboks 35
1629 Gamle Fredrikstad

Saksbehandler:

Karoline Sivertsen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad

Kontrollnummer: 2019.026.I.FMOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Rune Dirdal, daglig leder

Fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Karoline Sivertsen

Andre deltagere fra virksomheten:

Per Johannesen, driftssjef

Kenneth Klausen, driftsleder (FREVAR)

Elin Rustad, miljøsjef (FREVAR)

Tone Ingulstad, drift og logistikk (Geminor)

Andre deltagere fra Fylkesmannen i Oslo og Viken:

Guro Holte

Solveig Ravnum

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad (Bio-El) den 18.09.2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Oslo og Viken avdekket 7 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Kvitebjørn Bio-El har ulovlig utslipp til luft
- Kvitebjørn Bio-El har ikke kontroll på utslipp til vann
- Kvitebjørn Bio-El mangler kontroll på innholdet av forurensning i farlig avfall som er mottatt og forbrent
- Kvitebjørn Bio-El mangler en rutine som sikrer rett håndtering av egenprodusert avfall
- Risikovurderingen er mangelfull for ytre miljø
- Internkontrollsystemet er mangelfullt
- Kvitebjørn Bio-El har etablert anlegg for kverning av avfall uten tillatelse

Anmerkninger:

- Oppfølging av utslippsmålinger gjøres ikke i tråd med avfallsforskriften

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

	Karoline Sivertsen	Kari Skogen
22.10.2019	kontrollør	seksjonssjef
	Fylkesmannen i Oslo og Viken	

Kopi av rapporten sendes til:

- Fredrikstad kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: KVITEBJØRN BIO-EL AS	
Organisasjonsnr.: 994773550	Eies av: 913436407
Bransjenr. (NACE-kode): 35.300 - Damp- og varmtvannsforsyning	

Kontrollert enhet

Navn: Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad	Anleggsnr.: 0106.0044.01
Kommune: Fredrikstad	Fylke: Østfold
Anleggsaktivitet: Avfallsforbrenning	
Tillatelse gitt: 21.02.2003	Sist endret: 03.07.2015

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for avfallsforbrenningsanlegg.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr
- Avfall
- Utslipp til luft

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad **innen 10.2.2020** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmovpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Oslo og Viken v/Karoline Sivertsen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 3. september 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Kvitebjørn Bio-El, Fredrikstad bli ilagt et gebyr på kr 26 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Oslo og Viken. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Oslo og Viken (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kvitebjørn Bio-El har ulovlig utslipp til luft

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 2.2 og 5.1

Avfallsforskriften §§ 10-15 og 10-23, jf. Vedlegg V

Kommentarer:

Avfallsforbrenningsanlegg skal drives på en slik måte at utslippskonsentrasjonene i røykgassen ikke overskrider grenseverdiene for utslipp til luft slik de er oppgitt i avfallsforskriften kapittel 10 vedlegg V. Dette gjelder blant annet døgn- og halvtimesmiddel for en rekke ulike parameter.

En oversikt over resultatene fra utslippsmålinger så langt i 2019 viser at Kvitebjørn Bio-el har hatt flere ulovlige utslipp så langt i år. Blant annet har det for støv vært 4 døgnoverskridelser og for HCl 3 døgnoverskridelser.

Avvik 2

Kvitebjørn Bio-El har ikke kontroll på utslipp til vann

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 4.1 og 4.2

Kommentarer:

Proessen ved anlegget skal ikke medføre utslipp til vann. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører fare eller ulempe for miljø.

Bio-el har ikke oversikt over avrenningen fra anlegget. Det er noe uavklart hvilke arealer som går til oljeutskiller og hva som går direkte til FREVAR renseanlegg. Hvilken rensing som foretas ved FREVAR er ikke kjent. Overvann fra anleggets arealer inngår ikke i måleprogrammet, Bio-el er dermed ikke kjent med hva som slippes ut og har ikke vurdert eventuell påvirkning på miljøet.

Det er usikkert om vann ut av oljeutskiller er prøvetatt og om vedlikehold og tømning av denne utføres. Vi får opplyst at det er FREVAR som er ansvarlig for dette. Selv om Bio-el har satt bort den praktiske gjennomføringen til FREVAR, må Bio-el være kjent med at dette faktisk blir gjort og være kjent med hva som slippes ut fra egen virksomhet.

Det er etablert en utendørs kvern i tilknytning til forbrenningsanlegget (se også avvik 7), avrenning fra denne går i overvannskum. Hvilken påvirkning denne aktiviteten har på avrenning til vann er ikke vurdert/overvåket.

Avvik 3

Kvitebjørn Bio-El mangler kontroll på innholdet av forurensning i farlig avfall som er mottatt og forbrent

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 1.2, jf. Vedlegg 1.

Kommentarer:

I tillatelsen, vedlegg 1, er det satt ulike grenser for maksimalt innhold av forurensning i farlig avfall som skal forbrennes. Eksempelvis kan impregnert trevirke maksimalt inneholde 5 g/kg av hver av komponentene arsen, krom og kobber.

Av farlig avfall får vi opplyst at Bio-el kun tar imot impregnert trevirke. Bio-el har ikke hatt rutiner for å undersøke innholdet av arsen, krom og kobber i mottatt impregnert trevirket, og kan ikke dokumentere at kravet overholdes.

Avvik 4

Kvitebjørn Bio-El mangler en rutine som sikrer rett håndtering av egenprodusert avfall

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10

Avfallsforskriften kapittel 11

Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt

Kommentarer:

Farlig avfall som oppstår i virksomheten, som for eksempel tomme spraybokser eller oppsamlet oljeforurenset masse, skal samles opp i egnede beholdere, deklarerer og leveres til godkjent mottak. Kun ved å deklarerer avfallet kan virksomheten dokumentere at farlig avfall er levert lovlig mottak. For virksomheter er det krav om minimum årlig levering av farlig avfall til godkjent mottak, så sant mengden avfall overstiger 1 kg.

Bio-el har ikke kartlagt hvilke typer farlig avfall som oppstår ved virksomheten, utover flygeaske. Farlig avfall utover flygeaske er heller ikke deklarerert med Bio-el som avfallsprodusent de siste årene.

Vi får opplyst at spylevann fra rengjøring av ECO leveres Langøya som farlig avfall, men avfallet er ikke deklarerert på Bio-el i avfallsdeklarerer.no.

Virksomheten manglet et system for oppsamling av egenprodusert farlig avfall og rutiner for å deklarerer dette før levering til godkjent mottak.

Avvik 5

Risikovurderingen er mangelfull for ytre miljø

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 2.6, 11.1 og 11.2
Internkontrollforskriften § 5 punkt 6

Kommentarer:

Virksomheten må kartlegge alle aktiviteter som kan medføre forurensning og vurdere risiko. Virksomheten må ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt. Videre må det iverksettes risikoreduserende tiltak, både konsekvens- og sannsynlighetsreduserende, og virksomheten må ha en oppdatert oversikt over tiltakene.

Bio-el kunne under tilsynet legge frem en svært overordnet risikovurdering. Eksempelvis er «utslipp til luft» definert som én hendelse i risikovurderingen, men det fremkommer ikke hvilke aktiviteter/momentene som utgjør risiko (som for eksempel dårlig avfallskvalitet eller feil i kalkdosering). For å kunne iverksette målrettede risikoreduserende tiltak må de bakenforliggende årsakene til «utslipp til luft» være identifisert. Alle forhold med risiko for ytre miljø er heller ikke innlemmet i risikovurderingen, virksomhetens utslipp til vann er blant annet ikke vurdert.

Av risikovurderingen Bio-el legger frem har «utslipp til luft» størst risiko og Bio-el har satt seg som mål å ikke ha ulovlig utslipp. Det er likevel ikke definert konkrete tiltak for å redusere risikoen.

Avvik 6

Internkontrollsystemet er mangelfullt

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 2.6
Internkontrollforskriften §§ 5 og 6

Kommentarer:

Bio-el plikter å ha et oppdatert internkontrollsystem i den form og det omfang som er nødvendig for å sikre og dokumentere etterlevelse av krav i eller i medhold av forurensningsloven. Internkontrollforskriften § 5 annet ledd punkt 1 til 8 angir hva internkontrollsystemet minst skal omfatte og hva som skal dokumenteres skriftlig. Der flere virksomheter utøver arbeid på samme arbeidsplass må internkontrollen samordnes.

Det er under kontrollen vanskelig å få grep om hva som inngår i Bio-el sin internkontroll. En oversikt /innholdsfortegnelse ble ikke fremlagt. Rutiner og dokumentasjon som blir fremlagt hentes både fra Bio-el, FREVAR og Geminor sine systemer. Det fremkommer ikke alltid av rutinene til Geminor og FREVAR at de også gjelder for Bio-el. Ansvar for ulike forhold kommer heller ikke klart frem under kontrollen.

Underbyggende eksempler:

- Bio-el har ikke oversikt over hvilke avfallsfraksjoner som oppstår ved virksomheten, og mangler egen rutine for håndtering og lagring av farlig avfall. Vi får se en prosedyre som gjelder FREVAR, men det fremkommer ikke av rutinen at denne også gjelder Bio-el og rutinen angir ikke hvilke fraksjoner som oppstår ved Bio-el.
- Bunnaske fra Bio-el går til deponi hos FREVAR og prøvetaking gjøres av FREVAR med ukjent frekvens (FREVAR kunne opplyse at glødetap måles 4 g/år). Analyseresultater kunne ikke fremlegges av Bio-el, og Bio-el var ikke kjent med innhold i basiskarakterisering/verifikasjon/glødetap.
- Bio-el bruker fyringsolje fra en 50 000 liter oljetank, oljetanken mangler barrierer jf. tanklagringsforskriften. Tanken eies av FREVAR, men det er kun Bio-el som bruker olje fra tanken, og ansvaret for sikring og vedlikehold av tanken er uavklart.
- Vann fra oljeutskiller er ikke prøvetatt så vidt Bio-el kjenner til. FREVAR står for tømning og vedlikehold. Det ble sagt at denne blir tømt 4 ganger per år, men dokumentasjon kunne ikke legges frem.

Bio-el har ikke etablert et internkontrollsystem som i tilstrekkelig grad sikrer og dokumenterer at krav gitt i /i medhold av forurensningsloven overholdes.

Avvik 7

Kvitebjørn Bio-El har etablert anlegg for kverning av avfall uten tillatelse

Avvik fra:

Forurensningsloven §§ 7 og 29

Kommentarer:

Ingen må sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter forskrift eller tillatelse etter forurensningsloven. Den som driver anlegg for behandling av avfall som kan medføre forurensning må ha tillatelse.

Bio-el har tillatelse etter forurensningsloven til å drive et avfallsforbrenningsanlegg. Når det i tillatelsen punkt 1.1 *rammer for virksomheten* står at tillatelsen gjelder mottak, lagring og behandling av avfall, gjelder dette behandling av avfall i forbrenningsanlegget slik det ble søkt om da tillatelsen ble gitt. Tillatelsen omfatter ikke utendørs kverning av avfall og stiller derfor ikke vilkår til slik aktivitet.

Bio-el har, i samarbeid med Geminor, nå etablert et anlegg for kverning av RDF-baller i tilknytning til forbrenningsanlegget. Kverningen som foregår utendørs med avrenning til overvannsnett kan medføre fare for forurensning og må ansees som ulovlig. Dersom virksomheten ønsker å kverne avfall, må dette søkes om.

7. Anmerkninger

Vi fant følgende anmerkning under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Oppfølging av utslippsmålinger gjøres ikke i tråd med avfallsforskriften

Kommentarer:

Hva som skal til for at grenseverdiene skal ansees som overholt fremgår av avfallsforskriften § 10-23. Når det gjelder grenseverdier for halvtimesmiddel i avfallsforskriften kapittel 10 vedlegg V bokstav b) skal enten 100 % av målingene ligge innenfor grensene oppgitt i kolonne A, eller 97 % av målingene ligge innenfor grensene oppgitt i kolonne B. For karbonmonoksid (CO) skal 97% av døgnmiddelverdiene i en løpende årsperiode ligge under 50 mg/Nm³, i tillegg skal enten 100 % av halvtimesmiddel ligge under 100 mg/Nm³ eller 95 % av timinuttersmiddel under 150 mg/Nm³.

Overskridelser av grenseverdiene som oppstår som følge av teknisk uunngåelige forstyrrelser skal ikke fortsette uavbrutt i mer enn 4 timer og skal være mindre enn 60 timer over en løpende ettårsperiode, jf. avfallsforskriften § 10-29.

Bio-el forholder seg til alternativ A og vurderer alle overskridelsene på denne utslippsgrensen for ulovlige uten å vurdere om de kan ligge innenfor alternativ B. Bio-el har heller ikke vurdert hva som ligger i «teknisk uunngåelige forstyrrelser», om noen av overskridelsene faller inn under denne bestemmelsen, eventuelt 4 t/ 60 t grensene.

Resultatene fra utslippsmålingene vurderes ikke opp mot alle vilkårene i avfallsforskriften kapittel 10, og Bio-el har dermed ikke kontroll på hva som er lovlige og ulovlige overskridelser av grenseverdiene ved utslipp til luft.

8. Andre forhold

Testing av forbrenningsrester og basiskarakterisering var ikke tema i denne tilsynsaksjonen, og er derfor ikke tatt med som avvik i tilsynsrapportene. Vi ønsker likevel å informere om følgende:

- Avfallsforskriften § 10-9 setter krav om at det gjennomføres tester av forbrenningsrester, inkludert slagg og flygeaske, før det avgjøres hvor forbrenningsrestene leveres.
- Forbrenningsrester som klassifiseres som farlig avfall skal håndteres i samsvar med bestemmelsene i kapittel 11 om farlig avfall.
- Avfall som sendes til deponi, skal basiskarakteriseres i henhold til kravene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg II.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

10. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- [Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\)](#)
- [Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall \(avfallsforskriften\)](#)
- [Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter \(internkontrollforskriften\)](#)

Annen informasjon om lovverk og regjeringens arbeid finnes på www.lovdata.no og www.regjeringen.no.

Link til aktuelle brosjyrer/infoark:

- [Avfallsdeklarering.no \(M-421\)](http://Avfallsdeklarering.no)
- [Veileder industrielle måleprogram \(M-6\)](#)
- [Forventninger til virksomheters utslippskontroll \(TA-2748\)](#)
- [Håndtering av farlig avfall \(M-284\)](#)

Andre faktaark finnes på miljødirektoratets hjemmeside: www.miljodirektoratet.no